

IMPOSICION

DE

DE

DOETINCHEM EN

ONTWIKKELINGSAMENWERKING

**Verslag bezoek delegatie Doetinchem
aan La Libertad 7 tot 14 februari 2016**

Verslag bezoek delegatie Doetinchem aan partnerstad La Libertad 7 tot 14 februari 2016

De delegatie bestaat uit:

Namens gemeente Doetinchem: burgemeester Niels E. Joosten, Jeroen Snijder, hoofd internationale betrekkingen en Justin Walker, ambtenaar stedenbanden.

Namens DOS: Ted van Vilsteren, voorzitter, Anneke van der Haar, secretaris en Monic Schaapveld, bestuurslid en tolk.

7 februari

Vertrek van Amsterdam naar Panama. Overnachting in Crowne Plaza Panama Airport

8 februari

Vertrek naar Managua, waar Darwin Kauffman ons opwacht met een busje. Onderweg van Darwin al veel gehoord over alle rijkdommen van La Libertad. Bij de Casa de la Hermandad worden we opgewacht door schoolkinderen in uniform met ballonnen en vlaggetjes die ons met luid applaus begroeten. 's Avonds zijn we uitgenodigd voor een diner in het restaurant El Jalapeño van Anibal Lazo, waar de burgemeester, viceburgemeester en de gemeenteraad van La Libertad en onze counterpartorganisatie FC Juntos ook aan deelnemen. We worden verrast met een uitgewerkt programma van uur tot uur. We logeren in Hotel Ocón Vargas.

9 februari

Recorrido por puntos de interés

Met ex-burgemeester Darwin Kauffman naar plekken in de gemeente die interessant zijn voor toerisme. Allereerst gaan we naar een prachtig, hoog uitzichtpunt richting Carquita. Vervolgens naar een plek waar op traditionele manier goud gedolven wordt en naar de Jackson-tunnel, een schacht die niet meer gebruikt wordt en die geschikt gemaakt kan worden voor toeristenbezoek. Daarna naar een vrij nieuw kleinschalig mijnbedrijf Los Angeles, waar brokken steen van de kleine mijnbouwers vermalen worden, waarna het goud vrijgemaakt wordt met cyanide. Geen rastra's en kwik meer nodig. Op dit moment maakt nog maar 10% van de kleine mijnbouwers hier gebruik van. Het bedrijf wil de verwerkingscapaciteit uitbreiden.

Visita a Proyecto de Viviendas con Sergio Lazo de F.C. Juntos

's Middags met Sergio Lazo, de vicevoorzitter van FC Juntos en verantwoordelijk voor het woningbouwproject, gesproken. Sergio heeft een goede aannemer gecontracteerd. Een grote meevaller was dat de bouwvakkers per 1 januari beschikbaar waren, omdat de bouw van de 100 woningen voor werknemers van het mijnbedrijf B2Gold net in december 2015 was afgerond. De bouw van de eerste twee huizen is in januari gestart en is eind februari gereed. Naast de vijf huizen van het project Vivienda Sostenible VI, wordt er ook een huis via het roterend fonds gebouwd. Sergio verwacht dat de huizen eind juni 2016 klaar zijn. Sergio meldt dat de inning van de huur beter verloopt nu de suggesties van Jan Smit worden toegepast. DOS ontvangt iedere maand een overzicht.

Sergio overhandigde de bonnen van de uitgaven voor de eerste twee huizen en zal daarover een financieel overzicht maken. Als we dat ontvangen hebben, maken we zo snel mogelijk de volgende 40% over, zodat de bouwvakkers meteen door kunnen.

We bezoeken een huis in aanbouw en drie al bestaande huizen. Ook op bezoek geweest bij de huidige woning van een van de begunstigten voor een nieuw huis. Op dit moment wonen er drie generaties en nog een familielid in hetzelfde huis.

Met Sergio en Nezel, de administratrice in de Casa de la Hermandad, hebben we tijdens een etentje in klein verband het eigenzinnig handelen van Ronald van der Hijden besproken, die zonder overleg met DOS en FC Juntos een accountant (Martha García) heeft gecontracteerd. Met LBSNN hadden we bedongen dat DOS de opdracht van te voren ter inzage krijgt en mogelijke accountants voorgelegd krijgt, zodat DOS hierover kan meebeslissen. Zolang we de informatie nog niet ontvangen hebben, kan er in La Libertad geen controle plaatsvinden door een accountant. Sergio heeft bij andere stedenbandorganisaties informatie ingewonnen over accountantsbureau Martha García, dat viel wel positief uit. We hebben Sergio en Nezel gevraagd ons op de hoogte te houden als Ronald of de accountant contact zoekt.

10 februari

Visitar Proyecto de Agua Potable que se ejecuta en el barrio Miguel Merel

Darwin heeft ons rondgeleid langs alle onderdelen van de drinkwatervoorziening, te beginnen bij het innamepunt van het drinkwater in de Río San Miguel. Er wordt gewerkt aan verbeteringen met betrekking tot de distributie. Binnenkort zullen de inwoners van La Libertad 7 dagen per week, 24 uur per dag over drinkwater beschikken! Extra buizen zijn in aanleg, o.a. om het water te vervoeren naar een watertank aan de andere kant van de stad, waar een stadsuitbreidingsgebied tegen een heuvel op bebouwd wordt, veelal met zeer eenvoudige behuizing.

Daarna naar de installatie van het waterbedrijf Enacal waar het drinkwater gezuiverd wordt en opgeslagen in twee grote opslagtanks. Door de medewerker van Enacal wordt het zuiveringsprotocol uitgelegd.

Tenslotte bezoeken we de wijk Miguel Merel waar beneden aan de heuvel een pomp is gebouwd die het water naar de bovenop de heuvel geplaatste derde watertank pompt. Er wordt druk gegraven in de wijk om de waterleidingbuizen aan te leggen. Alle huizen in de wijk Miguel Merel krijgen een huisaansluiting.

Reunión con Janery Kauffman, Responsable de Proyecto O.D.M.

In de Casa de la Hermandad hebben we een vergadering met enkele leden van de onderwijscommissie, waaronder de huidige en de vroegere gedelegeerde van het ministerie van onderwijs en raadslid/directrice van de Hermida Flores-school. De onderwijscommissie voert het programma uit rond Millenniumdoel 2 – Alle kinderen naar de basisschool. Janery Kauffman legt uit waar vanaf 2008 de bijdrage van Doetinchem aan besteed is: bouw van vier scholen, opknappen en maken van schoolbankjes, rugzakjes met inhoud, training leerkrachten, o.a. met aanvullend didactisch materiaal ("Hollandse spellen"), scholing voor ouders en de campagne Stop Kinderarbeid. Er zijn nu 57 schooltjes in La Libertad, in 2008 waren dat er 32. De overige leden tonen dankbaarheid voor de hulp van Doetinchem. Zij hopen dat het op de een of andere wijze kan worden voortgezet.

Janery overhandigt een overzicht van de uitgaven voor Millenniumdoel 2 die in 2015 gedaan zijn, maar waarvoor zij van LBSNN geen geld hebben ontvangen. Ook via Janery een verzoek voor de aanschaf van een beamer en geluidsversterker voor de Casa de la Hermandad. Voor verschillende doelgroepen vertoont FC Juntos o.a. educatieve films. Een beamer wordt geleend van de school of het gemeentehuis, maar die zijn niet altijd beschikbaar.

Visita al sitio donde se construirá Estación de Buses y Mercado Municipal y otros puntos de interés

Bezoek aan de plek waar een busstation en een gemeentelijke overdekte dagmarkt komt. Dit is beleid van de nationale overheid met de bedoeling de tussenhandel terug te dringen, de bussenloop te reguleren en de voedselveiligheid te garanderen. De plek is al geëgaliseerd. Daarna bezoeken we twee lagere scholen in de stad: José Reyes Canales tegenover de Casa de la Hermandad, en de school Hermida Flores, waar de leerlingen een aantal voordrachten voor ons uitvoeren, zoals het voordragen van gedichten en het zingen van enkele volksliederen. Ook overhandigen ze ons een hele stapel tekeningen.

11 februari

Visita al Centro de Salud

Het gezondheidscentrum is in 2013 gebouwd met middelen van de nationale overheid. De directeur Justo Miranda geeft ons een rondleiding. Behalve dit Centro de Salud in de stad zijn er 5 gezondheidsposten op het platteland. Acht zou idealer zijn. Er werken 7 artsen (3 generalisten en 4 co-assistenten) en 13 verpleegkundigen. Het vroegere Centro de Salud is nu Casa Materna. Daar kunnen zwangere vrouwen, voornamelijk uit het rurale gebied, vlak voor de bevalling opgenomen worden. In 2015 waren er 761 bevallingen. 40% daarvan is adolescent. Alleen ongecompliceerde zwangeren bevallen in het Centro de Salud. Heel vaak is er een indicatie voor doorverwijzing naar het ziekenhuis in Juigalpa. Het sterftcijfer neemt af; in 2015 zijn 18 personen overleden. Het Zikavirus heeft La Libertad nog niet bereikt. De laatste twee jaar was er geen moedersterfte. Ook de kindersterfte gaat omlaag. Kindersterfte is meestal het gevolg van genetische afwijkingen en prenatale sterfte. Het grootste probleem van de gezondheidszorg in La Libertad zijn de grote afstanden op het platteland (tot soms wel 90 kilometer), te weinig gezondheidsposten en onvoldoende vervoer. De ambulance wordt hiervoor ingezet. In 2014 en 2015 is geïnvesteerd in de medische uitrusting en uitbreiding van het personeel.

Iedere twee maanden komt er een brigade van specialisten naar La Libertad. Ook is er een programma gericht op kinderen van 6 maanden tot 2 jaar. Via teams van arts, verpleegkundige en gezondheidsbrigadisten (86) worden alle kinderen bezocht en 1 x per jaar onderzocht. Het is de bedoeling dat er in het Centro de Salud een Centro de Atención Temprano komt om kinderen met een ontwikkelingsstoornis vroegtijdig te begeleiden. De lokale overheid heeft daar een budget voor. Er is alleen nog geen ruimte beschikbaar. Deze activiteit vindt nu deels plaats in het gebouw van Los Pipitos.

Visita a los Pipitos

Bezoek aan Los Pipitos. We worden verwelkomd door Damarys, voorzitter van deze organisatie van ouders met kinderen met een beperking. Er zijn zeven kinderen aanwezig die in een kring een gezamenlijk spel doen. Een jongetje krijgt privé therapie van de fysiotherapeut. Een van de twee statafels die in januari 2015 met Doetinchems geld aangeschaft zijn, was de dag voor onze komst pas uit de verpakking gehaald. Het bleek geen statafel maar een fitnessstafel te zijn. Het lijkt erop dat de communicatie tussen Damarys, de nieuwe burgemeester Cenelia Ocón en Janery Kauffman van de onderwijscommissie hersteld is. Zij zullen gezamenlijk beslissen over de besteding van de nog resterende \$ 3263,67 die op de rekening van de gemeente La Libertad staan.

Visita a DESMINIC

We brengen een bezoek aan de grote industriële Canadese mijn B2Gold. Daar krijgen we een presentatie over de milieu-aanpak van de mijn. Klinkt goed. Daarna op een uitzichtpunt het gebied van de mijn bekeken. Ook nemen we een kijkje in de kassen waar de mijn bomen voor de herbebossing kweekt en groenten die in de eigen keuken gebruikt worden.

Salida a finca de hermanos Lazo González para almuerzo campestre

Niet al te ver van La Libertad ligt de boerderij van Anibal Lazo, een van de gebroeders Lazo. Deze eenvoudige boerderij staat op het eerste stuk grond dat de vader van de gebroeders Lazo gekocht heeft.

Er staat een tafel klaar, naast onze delegatie zijn er ook vertegenwoordigers van de gemeente en van FC Juntos. Wie wil mag een ritje maken op het paard dat volledig gezadeld klaar staat. We krijgen een overheerlijke lunch geserveerd, waarbij de live-muziek door de mariachis niet mag ontbreken.

Reunión con alcalde y otras personas de importancia en la Alcaldía

Op het stadhuis spreken we met burgemeester Cenelia Ocón, viceburgemeester Aristidis Centeno Halleslevens, hoofd financiën Ronald Mejia en ambtenaren betrokken bij beroepsonderwijs over de thema's toerisme en beroepsonderwijs. Op ons verzoek heeft het hoofd financiën het eindverslag korte cursussen EOM 2015, foto's en een video van de cursussen EOM 2015, waaronder verpleegkunde, landmeetkunde en veterinaire technicus op een usb-stick gezet. Daarop ook de eindafrekening van het project Schoon Water voor La Libertad en bonnen van de materialen die aangeschaft zijn voor Los Pipitos. Voor 2016 heeft de gemeente La Libertad \$ 15.000 op de begroting voor o.a. beurzen en pedagogische activiteiten.

Darwin ontvouwt de/zijn ideeën over toerisme voor 2016:

- Museum, ontwerp en toekomstvisie. Darwin vroeg zich af of Doetinchem hierbij een rol kan spelen.
- Rondom La Libertad zijn veel petrogliefen, in rotsen uitgekerfde tekeningen uit de precolombiaanse tijd. In overleg met de boeren op wiens grond deze petrogliefen liggen, zouden beschermingsmaatregelen getroffen moeten worden, bijvoorbeeld door er iets overheen te bouwen.
- Boeren die interesse hebben om toeristen op hun boerderij te ontvangen, zouden vanuit de stad gefaciliteerd moeten worden (stad als trampoline).
- Twee medewerkers van de gemeente La Libertad volgen via INTUR (Instituut voor Toerisme) een cursus als toeristische gids.
- Toeristisch circuit samen met de gemeenten San Pedro de Lóvago, El Rama en Santo Tomás.

Er zijn wel ideeën, maar er is geen strategisch toeristisch plan. Het gesprek met de boeren voor het plattelandstoerisme moet geïntensiveerd worden.

We hebben ook een financieel en inhoudelijk overzicht gevraagd over het project Ontwikkeling toerisme, maar dat is tijdens de delegatieweek niet gelukt.

12 februari

Recorrido por micro cuenca del Río San Miguel, visita a finca Santos Castellano

Het stroomgebiedscomité heeft voor ons een bezoek aan het stroomgebied van de río San Miguel georganiseerd. Hier passen de boeren de aanbevelingen van het waterschap Rijn en IJssel toe. De río San Miguel levert het drinkwater voor La Libertad, vandaar het belang om dit stroomgebied te beschermen. We brengen een bezoek aan de boerderij van Santos Castellano, waar met ondersteuning van o.a. het SNV en Hivos een biogasinstallatie is aangelegd. Voorwaarde daarvoor is dat er een overdekte en geplaveide veekraal is. Het zo

geproduceerde gas wordt naar de keuken van de boerderij geleid. De vloeibare mest dat als restproduct overblijft, wordt gebruikt als bemesting voor de bananenbomen.

EOM curso enfermería

Daarna gaan we naar een officiële gebeurtenis in de conferentiezaal van het gemeentehuis. De studenten verpleegkunde zijn nu halverwege de opleiding en gaan stage lopen. Daarvoor krijgen ze enkele onderscheidingstekens opgespeld, waaronder een verpleegsterskapje, en moeten ze de eed van Hippocrates afleggen. De bijeenkomst wordt geopend met het zingen van het Nicaraguaanse volkslied, gevolgd door het Wilhelmus.

Sopa campesine en finca de los hermanos Lazo Jirón

Voor de lunch zijn we uitgenodigd op de boerderij van de hermanos Lazo Jirón. Deze Lazo-familie heeft een boerderij in het stroomgebied van de río San Miguel. Zij zijn nauw betrokken bij het project Schoon water voor La Libertad. De eigenaar van deze boerderij, Avraham Lazo, heeft drie jaar geleden dit stuk grond van zijn neef Danilo Lazo gekocht, er een mooi stenen huis opgebouwd en meteen maar een kleiner huisje voor eventuele gasten. In die drie jaar heeft hij van de nog onontgonnen grond een groen paradijsje gemaakt met een diversiteit aan gewassen en bomen. In hetzelfde gebied heeft ook neef Danilo zijn boerderij. Danilo Lazo is de voorzitter van het stroomgebiedscomité van de río San Miguel. Marvin Calero, die tijdens de uitvoering van het waterproject de contactpersoon tussen WRIJ en de boeren was, overhandigt ons namens de boeren een soort oorkonde en een voorstel voor een project voor toerisme op het platteland. Logeren bij de boer schijnt nu al te kunnen en Anneke van der Haar en haar echtgenoot zullen binnenkort de eerste toeristen zijn.

Reunión con padre Almer Moncada, Alcaldía, B2Gold y FC Juntos para colocar primera piedra en la construcción del Asilo de Ancianos

De bouw van het tehuis voor ouderen is nu eindelijk van start gegaan. Het heeft vijf jaar geduurd vanaf de eerste plannen. Het gebouw wordt in twee fasen gebouwd, eerst het daggedeelte met een keuken, een eetzaal, een ruimte voor medische zorg en een ruimte voor administratie. Het slaapgedeelte wordt in een later stadium gebouwd. Het is een mooi ontwerp dat meteen al flink vereenvoudigd is, omdat het anders te duur werd. Padre Almer is er erg mee ingenomen en lijkt geschikt om dit project te trekken. We gaan naar het terrein waar al hard gewerkt wordt en leggen daar de eerste steen.

Cena Oficial en Casa de la Hermandad

Voor het afsluitende diner met daaraan voorafgaand een speciale raadsvergadering krijgen we een officiële uitnodiging, waarin bekendgemaakt wordt dat burgemeester Niels Joosten een gouden sleutel van de stad La Libertad zal ontvangen en Ted van Vilsteren de culturele orde Cornelio Silva Argüello. Met gepaste kledij melden we ons om 19 uur. Na een aantal toespraken met veel lovende woorden over en weer, krijgen zij de onderscheidingen aangereikt. Dan is het tijd voor het diner en het uitwisselen van geschenken. Voor alle raadsleden en de leden van FC Juntos is er een poloshirt met borduursel van het logo en de skyline van de gemeente Doetinchem. FC Juntos heeft toevallig hetzelfde idee gehad en overhandigt de delegatie poloshirts met de borduursels van FC Juntos en de Nederlandse en Nicaraguaanse vlag. Muziek is er ook. Zowel de traditionele mariachis als een groep blazers laten om beurten van zich horen.

13 februari

Na het ontbijt vertrekken we met een busje en onder escorte van Darwin Kauffman naar Granada, waar we in Hotel Con Corazón de la última noche en Nicaragua doorbrengen alvorens via Panama naar Doetinchem terug te vliegen.